

Сталий розвиток туристичних дестинацій як нова цивілізаційна парадигма XXI століття

Сергій Мелесик

*кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: MelesykSV@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0001-9235-0280*

Сталий розвиток передбачає гармонійне поєднання економічного зростання, соціального прогресу та захисту навколишнього середовища з метою задоволення потреб нинішнього покоління без шкоди для можливостей прийдешніх поколінь. В умовах наростання глобальних екологічних загроз, соціальної нерівності та економічних дисбалансів, переорієнтація світової спільноти на модель сталого розвитку визнається безальтернативною.

Туристична індустрія як одна з найбільш динамічних сфер світового господарства також не може залишатися осторонь цього глобального тренду. Попри безперечні економічні вигоди для приймаючих регіонів, нерегульований масовий туризм часто призводить до негативних екологічних і соціокультурних ефектів - забруднення довкілля, деградації природних ресурсів, комерціалізації культури, погіршення якості життя місцевих громад тощо. Ці проблеми особливо загострюються на локальному рівні туристичних дестинацій.

Тому впровадження принципів сталого розвитку в управління туристичними територіями стає необхідною умовою збереження їх ресурсного потенціалу, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення життєздатності у довгостроковій перспективі. Парадигма сталого туризму передбачає паритетне досягнення економічних, екологічних та соціальних цілей шляхом збалансованого використання туристично-рекреаційних ресурсів, задоволення потреб туристів та підвищення добробуту приймаючих спільнот [WTO, 2004].

Дослідження проблематики сталого розвитку туристичних дестинацій обумовлено необхідністю створення науково-методичного підґрунтя для трансформації традиційних моделей дестинаційного менеджменту в напрямку досягнення оптимального балансу між економічними інтересами туристичного бізнесу, соціальними запитами місцевих громад та вимогами збереження екологічно безпечного і комфортного середовища. Це дозволить дестинаціям перейти від екстенсивного до інтенсивного способу розвитку та посилить їх стійкість в умовах мінливої ринкової кон'юнктури.

Забезпечення сталого розвитку туристичних дестинацій є важливою умовою їх довгострокової життєздатності та конкурентоспроможності. Аналіз світового досвіду показав, що провідні туристичні країни вже активно впроваджують цілі сталості в політику управління дестинаціями. Натомість в Україні перехід до моделі сталого туризму поки відбувається досить повільно. Для прискорення цього процесу необхідні скоординовані дії держави, місцевої влади, бізнесу та громад щодо стратегічного планування, імплементації та моніторингу сталого

розвитку дестинацій.

Ключові слова: туризм, дестинація, розвиток.

Список використаних джерел

1. Bramwell, B., Higham, J., Lane, B., & Miller, G. (2017). *Twenty-five years of sustainable tourism and the Journal of Sustainable Tourism: Looking back and moving forward. Journal of Sustainable Tourism, 25(1), 1-9.*
2. Shykina, O.V., & Nezdoyminov, S.G. (2015). *Monitoring of tourist flows as an instrument of the sustainable development of tourism in the region. Bulletin of Social and Economic Research, (58), 57.*
3. Yar'omenko, S.H., Shykina, O.V., & Hnatyshyna, N.V. (2020). *Sustainable development of tourism in the world and in Ukraine. Market Infrastructure, 43, 137*
4. Zaitseva, V., Tsviliy, S., Bublei, G. (2017). *Regulation of sustainable development of tourism in the regions. Scientific Journal of Polonia University, 23(4), 157-164.*